

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สถานะของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
(สทอภ.) และการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม
พ.ศ. ๒๕๔๘

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)
(สทอภ.) ได้มีหนังสือที่ วท ๕๓๐๑/๑๙๙๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สทอภ. เป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๖ แห่งพระราช
บัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนา
เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ
วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ อนุมัติให้ออนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินและเงินงบประมาณ
ของกองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และฝ่าย
ประสานและส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงาน
ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ
ไปเป็นของ สทอภ.

สทอภ. ได้มีหนังสือถึงกรมไปรษณีย์โทรเลข ขอโอนสิทธิการใช้ความถี่ย่าน
Microwave จากกองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มาใช้ในกิจการของ สทอภ. และขอใช้คลื่นความถี่วิทยุในการรับสัญญาณดาวเทียม IKONOS ใน
ประเทศไทย ซึ่งกรมไปรษณีย์โทรเลขได้มีหนังสืออนุญาตให้ใช้ความถี่วิทยุดังกล่าวได้ และแจ้งว่า
สทอภ. มิใช่หน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงไม่ได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุ
คมนาคม และต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ สทอภ. เห็นว่า สทอภ. เป็นหน่วยงาน
ของรัฐในรูปแบบองค์การมหาชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสาร
สนเทศ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะตามนโยบายของรัฐบาล มิได้มุ่งหวังเพื่อการค้าและแสวงหากำไร
ประกอบกับเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)ฯ หลังจากที่พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ประกาศใช้บังคับ
แล้ว จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมาย ดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๑/๐๒๕๗ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑. สทอภ. เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมหรือไม่

๒. หาก สทอภ. ไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม สทอภ. จะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารื้อดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กรมไปรษณีย์โทรเลข) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สทอภ. เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีฐานะเป็นกรม อันมีผลทำให้กองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียมซึ่งเป็นกองในสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และฝ่ายประสานและส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้รับยกเว้นการใช้บังคับพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๕ (๑)* แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นการได้รับยกเว้นเฉพาะหน่วยงานเท่านั้น ดังนั้น การที่หน่วยงานดังกล่าวได้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณ ให้แก่ สทอภ. ไม่อาจตีความครอบคลุมไปถึงการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมที่ได้บัญญัติยกเว้นการไม่ใช้บังคับแก่หน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะได้ สำหรับประเด็นข้อหารื้อนี้เป็นกรณีท่านองเดียวกับการที่พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ บัญญัติให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้รับสิทธิและหน้าที่ต่างๆ บรรดาที่กฎหมายให้ไว้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลข สิทธิและหน้าที่ดังกล่าวนั้นก็ไม่สามารถตีความได้ว่าครอบคลุมไปถึงการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม อันมีบทบัญญัติยกเว้นการไม่ใช้บังคับแก่หน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะด้วย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๔๗๔ /๒๕๒๑^๑ โดยนัยเดียวกัน สทอภ. จึงไม่เป็นหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม และโดยที่กฎกระทรวง

* มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) กระทรวง ทบวง กรม

(๒) นิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๑ บันทึก เรื่อง การตีความมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ (กรณีการยกเว้นให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร ๐๖๐๑/๑๗๗๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๑)^๑ มิได้กำหนดให้ สทอภ. เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมแต่อย่างใด ดังนั้น สทอภ. จึงไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ด้วยเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่สอง หาก สทอภ. ไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ สทอภ. จะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่า การยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และการยกเว้นค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ อาจดำเนินการได้โดยการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕ (๒)^๒ และมาตรา ๑๑ วรคส.^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

^๑ ข้อ ๑ นิติบุคคลตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ คือ

- (๑) จังหวัด
- (๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) เทศบาล
- (๔) สุขาภิบาล
- (๕) กรุงเทพมหานคร
- (๖) เมืองพัทยา
- (๗) องค์การบริหารส่วนตำบล
- (๘) สภาตำบล

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓ มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ผู้ออกใบอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้สถานวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง